

SKRIVEHANDLINGER I DANSK

Af Ina Lærke Nielsen

Indhold

REDEGØRELSE	2
Hvad er en redegørelse?	2
Argumenter og postulater	2
Sådan skriver man en redegørelse	3
Citater	4
Redegørelse trin for trin	4
Eksempel på en redegørelse	5
ANALYSE	5
Analysens opbygning	6
Brug af fagbegreber	8
Husk, når du analyserer	8
Eksempel på en analyse	9
FORTOLKNING	10
Hvad er en fortolkning?	10
Sådan kan du komme i gang med en fortolkning	10
Din fortolkning skal være generel	10
Symboler og skjulte betydninger	12
Fortolkning af sproglige, retoriske eller filmiske virkemidler	12
DISKUSSION	13
Eksempel på en diskussion	14
Gode og ikke gode argumenter	14
Diskussioner med synspunkter fra tekster	15
Eksempel på en diskussion med synspunkter fra tekster	15
Gode vendinger, når du skriver en diskussion	16
Huskeliste, når du skal skrive en diskussion	16
PERSPEKTIVERING	17
At perspektivere til en anden tekst	17
At perspektivere til tekstens tema	18
INDLEDNING OG AFSLUTNING	20
Hvad er en indledning i dansk?	20
Trin 1: Find et retorisk spørgsmål til din indledning	20
Trin 2: Lav en refleksion over temaet	23
Trin 3: Præsenter teksten	25
AFSLUTNING	26

REDEGØRELSE

Hvad er en redegørelse?

At redegøre for en tekst, et emne eller lignende er et af danskfagets grunddiscipliner. Det er her du viser, at du har overblik over teksten, og at du kan vurdere, hvad der er vigtigt og ikke så vigtigt i teksten. I de skriftlige eksamensopgaver vil redegørelsen typisk være placeret i opgavens første del lige efter indledningen.

I en redegørelse skal du gengive hovedpointerne af det emne eller den tekst, du arbejder med. Du skal altså forklare din læser, hvad der er det vigtigste i det, du har læst. Det betyder, at du først skal danne dig et overblik over din tekst eller emne og vælge det ud, som er vigtigst.

Det vigtigste ved en redegørelse er at:

- Du skal forklare tekstens pointer med dine egne ord og ikke bare kopiere sproget i teksterne.
- Du skal **ikke** redegøre kronologisk for tekstens argumenter, men fortælle om det vigtigste først.
- Du skal være saglig og uden subjektive kommentarer. Skriv derfor ikke ”jeg synes”, ”jeg mener” osv. i en redegørelse.
- Du skal sprogligt markere skribenters holdninger. Skriv f.eks. ”skribenten mener at”, ”Carl Jensen” påpeger at...,””ifølge Múte B. Egede.....” osv.
- Du KAN vælge at bruge enkelte citater i din redegørelse.

Argumenter og postulater

I skriftligt dansk vil du ofte blive bedt om at redegøre for synspunkter i en tekst. Måske har din lærer brugt nogle andre ord i timerne. Husk derfor at:

SYNSPUNKT OG PÅSTAND ER DET SAMME

PÅSTAND + BELÆG = ET ARGUMENT

Argumentation består helt grundlæggende af et synspunkt (påstand) og et belæg (begrundelse) for synspunktet. Et synspunkt er det, afsenderen gerne vil overbevise modtageren om.

Eksempel:

"Uddannelse bør være gratis, da det skaber lige muligheder for alle borgere."

Synspunkt: uddannelse bør være gratis

Belæg: fordi det skaber lige muligheder for alle borgere

Læg mærke til, at det ofte er muligt at sætte ”fordi” foran belægget.

Nogle gange kommer en skribent med synspunkter, der ikke bliver understøttet af et belæg. Det kalder man for postulater:

”Alle kvinder er dårlige til at køre bil.”

Mange postulater i en tekst gør teksten utroværdig og usaglig. Den vil nogle gange, som her, være udtryk for fordomsfuldhed.

Når du skal i gang med at skrive en redegørelse, skal du altid starte med at notere tekstens synspunkter. Find også belæg til synspunkterne, hvis der er sådan nogle. Vurder hvad der er tekstens hovedsynspunkt. Hovedsynspunktet er det vigtigste synspunkt, som skribenten gerne vil overbevise sin læser om. I din redegørelse skal du altid starte med at redegøre for hovedsynspunktet.

Sådan skriver man en redegørelse

Når du har fundet tekstens synspunkter og evt. belæg, skal du skrive dem om til dine egne formuleringer i én sammenhængende tekst.

Lad os kigge på et fiktivt debatindlæg af Mette Hansen i avisen Berlingske:

”Jeg mener, at det er nødvendigt at indføre en sukkerafgift, da det vil reducere forbruget af usunde fødevarer, hvilket kan føre til en forbedring af folkesundheden. Desuden vil en sukkerafgift kunne bidrage til at dæmpe væksten i overvægt og relaterede sygdomme.”

I teksten er der følgende synspunkter:

Synspunkt: man bør indføre en afgift på sukker

Belæg 1: fordi dette vil reducere forbruget af usunde fødevarer

Belæg 2: fordi dette vil dæmpe væksten i overvægt og relaterede sygdomme

Det kan man redegøre for på denne måde:

Mette Hansen argumenterer i sit debatindlæg i Berlingske fra d. 5/3 2023 for, at det er vigtigt at indføre en sukkerafgift. Ifølge Hansen vil en sådan afgift reducere forbruget af usunde

fødevarer, hvilket, ifølge hende, vil føre til en bedre folkesundhed. Hun mener også, at afgiften kan bidrage til at bremse væksten i overvægt og relaterede sygdomme.

Læg mærke til, at man starter med at skrive, hvem der har skrevet teksten (Mette Hansen), hvilken type tekst dette er (debatindlæg), hvor teksten kommer fra (avisen Berlingske), og hvornår den er skrevet (5/3 2023).

Det er desuden vigtigt, at du tydeligt markerer, at det er en anden persons holdninger, du redegør for. I eksemplet gøres dette ved at skrive "Mette Hansen argumenterer for...", "Ifølge Hansen ..." og "Hun mener også ...". Læg mærket til, at man skriver skribentens fulde navn første gang - herefter kan du bruge efternavnet eller f.eks. skrive "skribenten", "forfatteren", "journalisten" osv.

Citater

Det er en god idé at inddrage enkelte citater fra den tekst, du redegør for, da du dermed viser, at din redegørelse er tekstnær.

I ovenstående eksempel kunne det f.eks. gøres således:

*Mette Hansen argumenterer i sit indlæg i Berlingske fra d. 5/3 2023 for, at det er vigtigt at indføre en sukkerafgift. Hun mener, at dette vil reducere forbruget af usunde fødevarer, hvilket vil føre til en bedre folkesundhed. Hansen konkluderer desuden, at: **"...en sukkerafgift kan bidrage til at dæmpe væksten i overvægt og relaterede sygdomme"** (s. 3). Skribenten understreger derfor, at en sukkerafgift vil have betydelige sundhedsmæssige fordele.*

Redegørelse trin for trin

1. Læs teksten grundigt igennem. Find tekstens vigtigste synspunkter og belæg. Vurder, hvilket synspunkt, der er tekstens hovedsynspunkt.
2. Præsenter teksten ved at forklare, hvem der skrevet teksten, hvad teksttypen er, hvor den er udgivet henne og hvornår.
3. Redegør for synspunkterne som netop forklaret – husk at starte med at redegøre for tekstens hovedsynspunkt. Marker hvem holdningerne kommer fra (f.eks. "skribenten argumenterer for", "ifølge Hansen" osv.).
4. Læs din redegørelse igennem. Er tekstens synspunkter tydelige for din læser?

Husk! En redegørelse bør ikke være længere end ca. 1/3 af tekstforlægget (dvs. den tekst, du redegør for).

Eksempel på en redegørelse

Her kan du se et eksempel på en redegørelse for denne tekst: <https://jv.dk/debat/debat-livet-paa-de-sociale-medier-kan-lede-os-unge-i-psykisk-mistrivsel>

Frederikke Hansen argumenterer i sit debatindlæg "*Livet på de sociale medier kan lede os unge i psykisk mistrivsel*" fra d. 23. juni 2021 i avisen "JyskeVestkysten" for, hvordan de sociale medier påvirker unges psykiske helbred. Hun mener, at sociale medier, med deres konstante strøm af redigerede billeder, kropsidealer og målrettede reklamer, skaber en urealistisk virkelighed, som presser unge til at leve op til umulige skønhedsidealer:

"Alt sammen noget, der får det hele til at rode rundt indeni mig. Skal jeg tabe mig? Spiser jeg for meget? Kan jeg spise foran andre? Går jeg i det rigtige tøj? Bliver jeg mere populær, hvis jeg får lavet skønhedsbehandlinger? Jeg kunne fortsætte i meget lang tid med at beskrive de tanker, der popper op i hovedet efter en dag med de sociale medier" (s. 2).

Hansen påpeger, at det ikke er realistisk at forvente, at unge blot kan droppe de sociale medier, da platformene skaber et stærkt afhængighedsforhold og fænomenet FOMO (fear of missing out). Hun kritiserer, at unge, allerede fra 13-årsalderen, skal udsættes for reklamer for plastikkirurgi og redigerede billeder, som giver et falsk billede af virkeligheden. Ifølge hende bør det ikke være de unges eget ansvar at gennemskue, hvad der er ægte og falskt på de sociale medier.

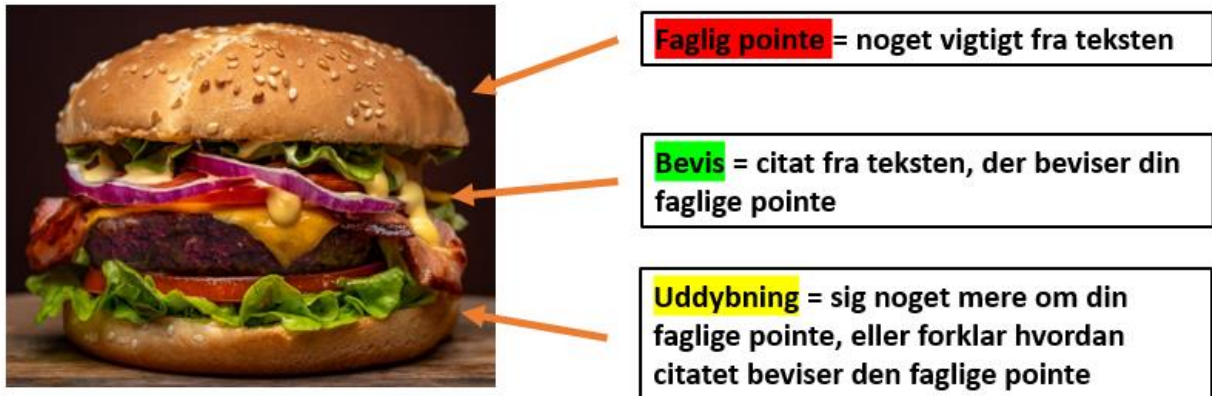
Hansen mener, at det er politikernes ansvar at beskytte unge mod denne form for manipulation. Hun foreslår, at der skabes større gennemsigtighed mellem det digitale og det virkelige ved at gøre opmærksom på, hvad der er redigeret, og hvad der ikke er. Hun afslutter med at understrege, at det er fællesskabets ansvar – ikke den enkelte unges – at skabe en sundere digital verden, der støtter unges trivsel i stedet for at skade den.

ANALYSE

Ordet "analyse" kommer fra græsk og betyder "opløsning" – dvs. at man deler noget (teksten) op i mindre dele. Det gør man ved at bruge fagets metoder, teorier, viden og fagbegreber. Er det en novelle, du skal analysere, kan du dele teksten op ved f.eks. at kigge på fortælleren, fremstillingsformerne, kompositionen osv. Er det derimod en sagprosatext, du arbejder med, kan du dele den op ved at kigge på f.eks. synspunkter, appelformer, retoriske virkemidler osv. Målet med en analyse er at komme frem til en samlet forståelse af teksten. På baggrund af denne forståelse kan du nemlig lave en fortolkning, vurdering, diskussion eller perspektivering.

Analysens opbygning

En analyse skal være argumenterende, sammenhængende og tekstnær. For at sikre dette kan det være en god idé at bruge "burgermodellen" (burgermodellen er det samme som PEE-modellen) flere gange i din opgave:

Faglig pointe

Start din burger med en faglig pointe. En faglig pointe er en observation i teksten, som er vigtig i forhold til at besvare din opgaveformulering.

Bliver du f.eks. bedt om at lave en personkarakteristik, kan følgende være eksempler på faglige pointer:

- Hovedpersonen befinder sig mentalt et sted imellem barne- og voksenlivet.
- Hovedpersonen har isoleret sig fra omverdenen og har ingen nære relationer i sit liv.

Bliver du bedt om at komme ind på fortælleren, kan følgende være eksempler på faglige pointer:

- Fortælleren virker utroværdig, når han beskriver sin relation til pigerne i klassen.
- Historien fortælles af en 3. personfortæller med indre synsvinkel på hovedpersonen. Dette gør, at vi får et indblik i, hvordan forældrene styrer hovedpersonens tankegang.

Bliver du bedt om at komme ind på tekstens komposition, kan følgende være eksempler på faglige pointer:

- Teksten starter in medias res, der gør, at man som læser i begyndelsen ikke helt forstår, hvad der foregår.
- Episoden er et vendepunkt i teksten, der gør, at hovedpersonen nu må omtænke hele sit liv.

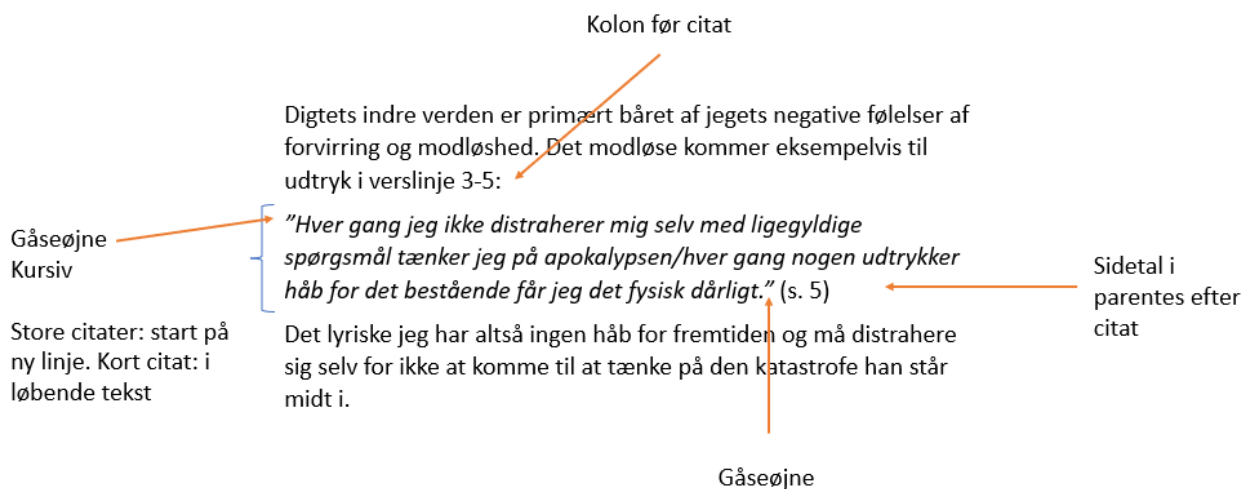
Bevis

Faglige pointer må ikke stå alene. Det er vigtigt, at du altid sørger for at "bevise", din pointe ved enten at komme med eksempler eller citater fra teksten. Beviset er i dette eksempel markeret med grønt:

Historien fortælles af en personbunden 3. personfortæller med indre synsvinkel på hovedpersonen. Dette gør, at vi får et indblik i, hvordan forældrene styrer hovedpersonens tankegang:

"Far sagde hans fremtid var sikret, hvis han altså var flittig. Intelligens forpligter, sagde far. Jonatan havde skiftet skole. Nu var han ikke længere den dygtigste i klassen, men det kunne han blive igen hvis han var flittig." (s. 58)

Husk tydeligt at markere i teksten, når du laver citater. Her kan du se, hvordan du skal lave citater:

Uddybning

Uddybningen er det sværeste i burgermodellen. Det er her du skal forklare, hvordan din faglige pointe og dit bevis passer sammen. Her kan du se et eksempel på en hel burger, hvor uddybningen er farvet gult:

Historien fortælles af en personbunden 3. personfortæller med indre synsvinkel på hovedpersonen. Dette gør, at vi får et indblik i, hvordan forældrene styrer hovedpersonens tankegang:

”Far sagde hans fremtid var sikret, hvis han altså var flittig. Intelligens forpligter, sagde far. Jonatan havde skiftet skole. Nu var han ikke længere den dygtigste i klassen, men det kunne han blive igen, hvis han var flittig.” (s. 58)

I citatets to første sætninger refererer fortælleren til, hvad faderen har sagt (”far sagde” og ..”sagde far”), men herefter er det Jonatans egne tanker vi hører, og som det fremgår, har han overtaget faderens holdning omkring flid og karriere.

Uddybningen skal, som her, indeholde din analyse af citatet. Uddybningen må ikke være en gentagelse af det, du skriver i pointen, men skal indeholde ny information til læseren.

Brug af fagbegreber

I en analyse er det vigtigt, at du bruger de fagbegreber, du har lært i undervisningen. Start med at undersøge, hvad det er for en slags tekst du skal analysere, og evt. om der spørges til en særlig slags analyse i problemformuleringen. Er det f.eks. en novelle du skal analysere, er det litterære analysebegreber du skal bruge som f.eks. ”jeg-fortæller”, ”panoramisk fremstilling”, ”in medias res” og ikke begreber fra argumentationsanalyse, hvor man kigger på argumenter, appellformer osv.

Her kan du se et eksempel på en burger, hvor der bliver brugt forskellige litterære analysebegreber (markeret med fed):

Den **indre synsvinkel** afslører at der er en **indre konflikt** i Jonathan i forhold til drengen på plankeværket: ...”han rejste sig meget langsomt og trak hidsigt gardinet for.” (s. 58). Ordet ”hidsigt” afslører, at Jonatan føler en tilsyneladende helt ulogisk vrede overfor drengen på plankeværket, der kun kan forklares ved, at Jonatan misunder drengens frihed. Jalousi er således et centralt **motiv** i teksten. Drengen på plankeværket kan ses som Jonathans **kontrastperson**.

Husk, når du analyserer

1. Lad være med at gå trinvist frem efter en analysemodel. Lad i stedet din problemformulering styre, hvad du undersøger, og hvilke fagbegreber du bruger.
2. Du skal altid have en pointe med at bruge de analysepunkter, du inddrager. Skriv f.eks. ikke ”teksten har indre synsvinkel” uden at bruge den information til noget i din analyse.
3. Brug burgermodellen flere gange i din analyse, men brug den ikke hele tiden. Vurder selv, hvor det giver mening at bruge den.

Eksempel på en analyse

Her kan du se et eksempel på en analyse. Fagbegreber er markeret med **fed** og burgermodeller er markeret med farver. Når du skriver din analyse skal din tekst selvfølgelig IKKE være markeret med fed og farver! 😊

Teksten "Gardinet" handler om drengen, Jonatan, der bliver presset af sine forældre til at skulle være den dygtigste i skolen: "Far sagde, at hans fremtid var sikret, hvis han altså var flittig." (s. 58). Jonatans forældre mener altså, at boglig viden er essentielt for at skabe det gode liv og derfor fylder lektier meget i Jonatans liv.

Jonatan skal arbejde så meget med sine lektier, at han bliver isoleret fra den virkelige verden. Han får eksempelvis ikke muligheden at have et arbejde. Forældrene ser i det hele taget ud til, at styre Jonatans liv, tanker og holdninger. **Historien fortælles af en personbunden 3. personsfortæller med indre synsvinkel** på Jonatan. Denne synsvinkel giver læseren et indblik i, hvorledes Jonatan har overtaget forældrenes holdninger:

"Far sagde hans fremtid var sikret, hvis han altså var flittig. Intelligens forpligter, sagde far. Jonatan havde skiftet skole. Nu var han ikke længere den dygtigste i klassen, men det kunne han blive igen hvis han var flittig." (s. 58)

I citatets 2 første sætninger refererer fortælleren til, hvad faderen har sagt ("far sagde" og .."sagde far"), men herefter er det Jonatans egne tanker vi hører og som det fremgår har han overtaget faderens holdning omkring flid og karriere.

Der er to **fysiske miljøer** til stede i teksten: et udenfor hos drengen på plankeværket og et indenfor hos Jonatan. De 2 verdener repræsenterer modsatte værdier, - henholdsvis frihed og karriere. De to verdener er **symbolsk** afskåret fra hinanden vha. gardinet, der derfor er tekstens titel. De to drenge i historien er derfor hinandens **kontrastpersoner**, da de repræsenterer to modsatte livsbaner. **Igennem sit ordvalg fremgår det tydeligt, hvad Jonatan (og hans forældre) mener om drengen udenfor: "Han var ikke som idioten derovre på plankeværket" (s. 58). Jonatan føler sig altså bedre end drengen på plankeværket, fordi han selv går målrettet efter gode karakterer og en god karriere. Den indre synsvinkel afslører imidlertid også, at der er en indre konflikt i Jonathan i forhold til drengen på plankeværket:**

..."han rejste sig meget langsomt og trak hidsigt gardinet for." (s. 58). Ordet "hidsigt" afslører, at Jonatan føler en tilsyneladende helt ulogisk vrede overfor drengen på plankeværket, der kan forklares ved, at Jonatan misunder drengens frihed. Jalousi er således et centralt **motiv** i teksten.

FORTOLKNING

Hvad er en fortolkning?

I en fortolkning kommer man frem til tekstens dybere mening og dens relevans i en større kontekst. Det betyder, at fortolkningen er mindre tekstnær end analysen, der ”kun” beskriver tekstens konkrete indhold (som f.eks. personerne, konflikten, kompositionen, sproglige virkemidler osv.). Hvis man f.eks. analyserer eventyret ”Den grimme ælling” vil man måske i analysen lave en personkarakteristik af ællingen, undersøge konflikten og hvilken synsvinkel og fortællertype H.C. Andersen har valgt at bruge. I fortolkningen vil man måske derimod komme frem til, at eventyret fortæller os om menneskets evige søgen efter accept og identitet. I fortolkningen kommer man altså frem til, hvordan tekstens personer og handling repræsenterer noget i den virkelige verden.

Din fortolkning skal udspringe af din analyse. Det betyder, at det er ved at lave en analyse af teksten, at du kommer frem til en fortolkning. Man kan sige, at du bruger din analyse til at argumentere for din fortolkning.

Sådan kan du komme i gang med en fortolkning

I fortolkningen skal du komme frem til, hvad teksten vil fortælle om temaet. Til eksamen i skriftlig dansk vil det altid fremgå, hvad temaet for opgaven er, og det er dette tema, du skal tage udgangspunkt i. Hvis der f.eks. står i opgavesættet, at temaet er ”at være anderledes” skal du spørge dig selv, hvad teksten vil fortælle om det at være anderledes. Vil den fortælle, at det er svært at være anderledes, og at det kan føre til isolation og ensomhed? Vil den fortælle, at man skal turde at være anderledes og vælge sin egen vej i livet? Vil den fortælle, at samfundet dømmes folk, der er anderledes? Eller noget helt andet?

Din fortolkning skal være generel

I en fortolkning skal du se tekstens personer og handling som noget, der repræsenterer mennesker og forhold ude i den virkelige verden. I din fortolkning skal du derfor ikke kun skrive om tekstens personer og handling, men om mennesker og forhold generelt.

Eksempel:

Dårlig fortolkning, der kun taler om tekstens personer og handling	”Den grimme ælling” viser, hvilke konsekvenser mobning har for ællingen. Ællingen bliver ensom og isoleret. Mobningen får ællingen til at føle, at den er forkert og det er først, da den møder andre som den selv, at den lærer at acceptere sig selv som den er.
---	--

<p>God fortolkning der viser, at teksten repræsenterer noget udenfor teksten.</p>	<p>”Den grimme ælling” viser konsekvenserne ved mobning. Den viser, at mobning fører til isolation og ensomhed. Mobningen får ællingen til at føle, at den er forkert, og det er først, da den møder andre som den selv, at den lærer at acceptere sig selv, som den er. Teksten viser altså, hvor vigtigt det er for mennesker at høre til i et fællesskab.</p>
--	--

Hvis du synes, at det er svært at se, hvordan teksten repræsenterer noget ude i det virkelige liv, kan du starte med at undersøge om:

a). Teksten fortæller noget om menneskers liv og følelser

- Teksten kan f.eks. fortælle, at ting, relationer, oplevelser, situationer, følelser, eller perioder i livet kan være f.eks. svære, nødvendige, positive eller andet. Ofte er det oplevelser eller følelser, som læseren kan spejle sig i eller reflektere over.

Eksempel: ”Den grimme ælling” viser, hvordan det føles at være anderledes og ikke passe ind. Ællingen føler sig ensom og forkert. Heldigvis viser teksten også, at alle har mulighed for at finde et fællesskab, hvor man passer ind og at det ikke er en dårlig ting at være anderledes.

b). Teksten vil vise konsekvensen af handlinger, valg eller værdier.

- Det kan være, at teksten vil vise konsekvensen af f.eks. utroskab, forurening, grådighed eller andet. Sådanne tekster vil ofte få læseren til at tænke over teksten og måske lære noget af den.

Eksempel: ”Den grimme ælling” viser konsekvenserne ved mobning. Den viser, at mobning fører til isolation og ensomhed. Mobningen får ællingen til at føle, at den er forkert og det er først, da den møder andre som den selv, at den lærer at acceptere sig selv som den er. Teksten viser altså, hvor vigtigt det er for mennesker at høre til i et fællesskab.

c). Teksten handler om et problem i samfundet.

- Teksten kan kritisere noget i samfundet, f.eks. uretfærdighed eller magtforhold. Den kan også vise et problem, som læseren skal tænke over, uden at teksten selv tager stilling til det.

Eksempel: "Den grimme ælling" kritiserer samfundets fokus på udseende. Ællingen bliver afvist, fordi den ikke ligner de andre dyr, og det viser, hvordan samfundet kan skabe problemer for dem, der ikke lever op til normen.

d). Teksten handler om en karakters udvikling eller indre rejse.

- Mange tekster beskriver, hvordan en karakter ændrer sig over tid. Det kan være, at personen lærer noget om sig selv, møder udfordringer, eller ændrer sine holdninger og værdier. Det kan handle om, hvordan man finder sin identitet eller håndterer svære følelser og valg.

Eksempel: "Den grimme ælling" kan ses som et symbol på, hvordan mennesker kan gennemgå en personlig udvikling og forandring. Historien viser, hvordan en person, der føler sig forkastet og uden værdi, kan finde sin sande identitet og opleve en positiv forandring. Det handler om at acceptere sig selv og forstå sin egen værdi, uanset hvordan man bliver set på af andre.

Symboler og skjulte betydninger

I mange tekster er der elementer, som ikke betyder det, de umiddelbart ser ud til. Det kan være symboler, metaforer eller billeder, der rummer en dybere betydning. For eksempel kan en regnvejrsdag i en historie symbolisere sorg, eller et objekt som et ur kan symbolisere tidens gang. Du skal derfor altid tænke over, om der er noget i teksten, der skal forstås symbolsk og hvad det mon er, dette symbol vil sige. Tekstens symboler har ofte stor betydning for den måde, du kan forstå og fortolke teksten.

Fortolkning af sproglige, retoriske eller filmiske virkemidler

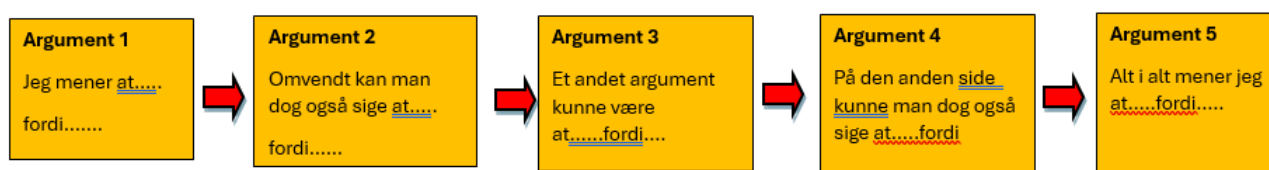
Til skriftlig eksamen vil du nogle gange blive bedt om at fortolke sproglige, retoriske eller filmiske virkemidler. I sådanne tilfælde betyder "fortolke", at du skal forklare, hvilken effekt

virkemidlerne har, og evt. hvorfor forfatteren, filminstruktøren mv. har valgt at bruge disse virkemidler. Det kan f.eks. være, at instruktøren eller forfatteren ønsker at fremkalde en særlig følelse eller stemning hos sit publikum, eller måske ønsker han at fremstille en af tekstens personer på en særlig måde.

DISKUSSION

Til dagligt bruger vi ordet diskussion om situationer, hvor vi er uenige med nogen, f.eks. vores kæreste, mor eller ven om noget. Din kæreste, mor eller ven ser måske sagen fra én vinkel, mens du ser sagen fra en anden vinkel. I faglige opgaver diskuterer man ved selv at komme med forskellige vinkler på et emne. Man diskuterer altså med sig selv! Det gør du ved at spille synspunkter og begrundelser ud mod hinanden. Når man diskuterer, tænker man over det emne man arbejder med. På den måde får du et mere nuanceret syn på dit emne, så du bliver klogere på problemstillingen.

En diskussion kan være udformet på mange måder, men kunne f.eks. følge denne model:

Bemærk:

1. Det er ikke nok at fortælle, hvad du mener. Du skal også begrunde dine synspunkter (fordi.....). Bemærk, at du også kan vælge at uddybe dine synspunkter uden at bruge ”fordi”.
2. Det er heller ikke nok, kun at have én vinkel på emnet (f.eks. at forbud mod rygning kun er en god ting). Du skal nemlig i en diskussion vise, at du også kan se f.eks. ulemper eller udfordringer ved emnet. Du skal med andre ord både præsentere argumenter og modargumenter. Derfor er det godt at bruge formuleringer som ”på den anden side”, ”et andet argument kunne være...” osv.
3. Du skal slutte din diskussion med en konklusion. Det kan gøres ved at slutte af med at skrive ”Alt i alt mener jeg at”, ”Sammenfattende kan man sige at...” osv.

Eksempel på en diskussion

Her kan du se et eksempel på en diskussion, der følger modellen ovenover. Læg mærke til, at synspunkterne i afsnit 2 og 4 bliver begrundet, men uden at bruge ”fordi”:

Emne: Skal rygning gøres ulovligt?

Jeg mener, at rygning bør forbydes, **fordi** det har store sundhedsmæssige konsekvenser. Rygning er en af de største årsager til alvorlige sygdomme som kræft, hjertesygdomme og lungesygdomme. Hvis vi forbyder rygning, kan vi reducere antallet af sygdomstilfælde og forbedre folkesundheden generelt.

Omvendt kan man dog også sige, at et forbud mod rygning vil begrænse individers personlige frihed. Folk bør have ret til at træffe deres egne valg, også selvom disse valg kan være skadelige for dem selv. Et forbud kan ses som et indgreb i individets ret til selvbestemmelse.

Et andet argument kunne være, at rygning skaber store omkostninger for samfundet, **fordi** sundhedsvæsenet bruger mange ressourcer på behandling af rygerrelaterede sygdomme. Ved at forbyde rygning kan vi mindske disse udgifter og i stedet bruge ressourcerne på andre områder, som kan gavne samfundet.

På den anden side kunne man dog også sige, at et forbud mod rygning kunne skabe et sort marked for cigaretter. Dette vil gøre det svært at kontrollere salg og distribution, og det kunne lede til yderligere problemer med ulovlig handel og kriminalitet.

Alt i alt mener jeg, at rygning bør reguleres strammere, men måske ikke helt forbydes, **fordi** et totalt forbud kan føre til problemer med ulovlig handel. En løsning kunne være at gøre det sværere at få adgang til tobak, f.eks. ved højere afgifter og flere røgfri zoner, hvilket vil nedsætte forbruget uden at tage individets valg væk.

Gode og ikke gode argumenter

Et godt argument er ikke kun gyldigt for dig selv, men også for andre. Du må med andre ord ikke blive for personlig i din diskussion. I dette eksempel kan man sige, at det f.eks. ikke er et godt argument at skrive:

”Jeg mener rygning skal forbydes, fordi min mormor døde pga. rygning”.

Dette argument gælder nemlig kun for dig, og ikke for andre mennesker. Det er derimod bedre at skrive:

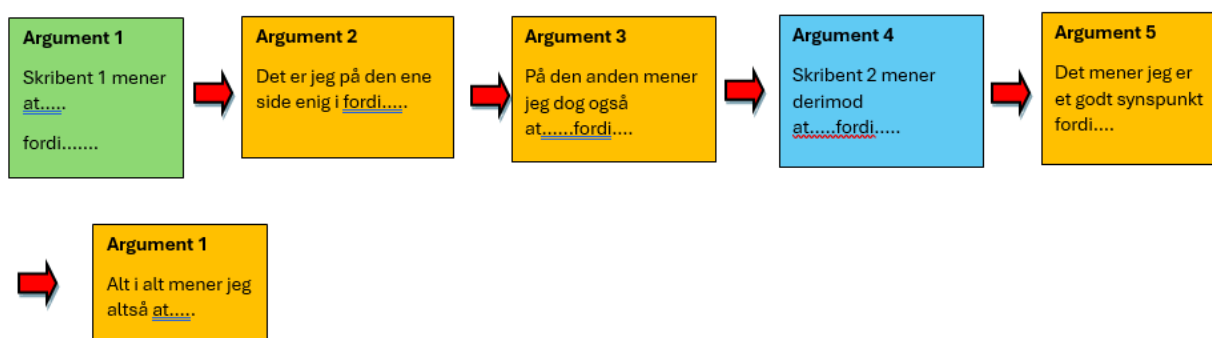
Jeg mener, at rygning bør forbydes, fordi det har store sundhedsmæssige konsekvenser.

Diskussioner med synspunkter fra tekster

Til skriftlig eksamen vil du ofte blive bedt om at inddrage synspunkter fra en eller to tekster i din diskussion. Her er det naturligvis vigtigt, at du først har fundet teksternes synspunkter og også skribenternes begrundelser (belæg). Herefter er det vigtigt at du tænker over:

1. hvad du selv mener om emnet
2. hvad du mener om teksternes synspunkter
3. om man kunne se emnet fra andre vinkler.

En diskussion med synspunkter fra tekster kunne f.eks. følge denne model:

Eksempel på en diskussion med synspunkter fra tekster

Her kan du se et eksempel på en diskussion, der følger modellen ovenover:

Emne: Skal rygning gøres ulovligt?

Skribent 1: Jytte Madsen (journalist ved avisen "Ingeniøren"): <https://ing.dk/artikel/spoerg-fagfolket-hvorfor-er-rygning-ikke-laengst-blevet-forbudt>

Skribent 2: Runa Friis Hansen (politiker og medlem af partiet "Enhedslisten"): <https://www.tv2nord.dk/broenderslev/kommune-stemmer-nej-til-rygeforbud-det-er-som-at-forbyde-folk-at-spise-aebler>

Jytte Madsen mener, at rygning bør forbydes, **fordi** tobaksprodukterne aldrig ville blive godkendt af sundhedsmyndighederne, hvis de blev opfundet i dag. Hun argumenterer for, at rygning er direkte skadeligt for både rygerne og deres omgivelser og belaster sundhedsvæsenet med sygdomme, der kunne undgås. **Det er jeg på den ene side enig i, fordi** det er uretfærdigt, at samfundet skal bære de store sundhedsudgifter, rygning medfører, og **fordi** passive rygere også påvirkes negativt. **På den anden side mener jeg dog også, at** et forbud kunne skabe en sortbørs og sociale problemer, fordi folk, der allerede er afhængige, muligvis vil søge illegale måder at få adgang til tobaksprodukter.

Runa Friis Hansen mener derimod, at rygning ikke skal forbydes, **fordi** hun i stedet tror på forebyggelse fremfor forbud. Hun argumenterer for, at information, kampagner og rygestoptilbud kan hjælpe folk til at træffe gode valg og nedbringe rygningen på en måde, der respekterer individets frihed. **Det mener jeg er et godt synspunkt, fordi** frivillighed og oplysning ofte skaber mere varige resultater end tvang, og fordi det stadig giver folk valgmuligheden uden at krænke deres ret til at træffe egne valg.

Alt i alt mener jeg altså, at rygning ikke bør gøres ulovligt, men at der i stedet skal investeres mere i oplysning og rygestop-programmer. Det vil gøre det muligt at reducere antallet af rygere uden at skabe et ulovligt marked eller presse afhængige borgere endnu mere.

Gode vendinger, når du skriver en diskussion

For at være helt sikker på, at du ser emnet fra flere vinkler, kan det være en god idé at bruge ord som:

På den ene side men på den anden side ...

For det første ... for det andet ...

Jeg er enig/uenig med skribenten når han skriver at ...

Jeg synes desuden ...

Man kan også se emnet fra en helt anden vinkel ...

Jeg synes derimod at ...

Det er selvfølgelig rigtigt, når skribenten skriver at ... , men på den anden side så ...

Alt i alt mener jeg, at...

Sammenfattende kan man sige, at ...

Huskeliste, når du skal skrive en diskussion

- Kom med forskellige synsvinkler på emnet (f.eks. synspunkter for og imod)
- Uddyb og begrund dine synspunkter
- Brug generelle og ikke personlige eksempler og begrundelser
- Inddrag og forhold dig til synspunkter fra opgavesættets tekster, hvis du bliver bedt om dette i opgaveformuleringen

- Sig ikke bare, at du er enig eller uenig med en skribent, men forklar også, hvorfor du er enig eller uenig.

PERSPEKTIVERING

En perspektivering vil sige, at du kigger udad for at se, hvordan teksten er relevant i en større sammenhæng. Dvs. man sætter teksten i forbindelse med noget uden for teksten. En perspektivering ligger typisk sidst i opgaven, lige før afslutningen. Til skriftlig eksamens i dansk kan du komme ud for enten at skulle perspektivere til:

- en anden tekst
- tekstens tema

Nu skal vi se på, hvordan man kan gøre det.

At perspektivere til en anden tekst

Når du skal perspektivere til en anden tekst, skal du undersøge, hvordan den anden tekst enten **ligner eller adskiller sig fra** den tekst du har analyseret. Nogle gange vil det fremgå af din problemformulering, hvad det mere præcist er for et element, du skal sammenligne:

Opgave 3: *Er kroppen mere end bare et hylster?*

I denne opgave skal du skrive om forskellige kropoplevelser.

Din opgave skal indeholde følgende afsnit:

- En indledning, hvor du præsenterer temaet for din læser.
- En analyse og fortolkning af Pia Tafdrups digt *HAR KUN MIN KROP* (tekst 3), hvor du undersøger, hvordan jeg'et oplever sin egen krop. Giv eksempler fra digtet.
- En analyse, hvor du undersøger de sproglige virkemidler i digtet og deres formål. Du skal blandt andet undersøge verber, pronominer og billedsprog. Giv eksempler fra digtet.
- En fortolkning, hvor du inddrager digtets centrale temaer om kropssyn.
- En perspektivering til Pia Tafdrups digt *KROPSVISITERING* (tekst 4), hvor du sammenligner, hvordan jeg'et oplever kroppen i de to digte.

Materiale:

Pia Tafdrup: *HAR KUN MIN KROP* (2022)

Pia Tafdrup: *KROPSVISITERING* (2022)

I denne opgave er det altså ”*hvordan jeg’et oplever kroppen*”, som er det element, du skal sammenligne. Her kunne du f.eks. starte med at forklare, hvordan jeg’et i den første tekst oplever sin krop. Herefter kunne du forklare, hvordan jeg’ets oplevelse i den anden tekst enten **ligner eller adskiller sig fra** jeg’ets oplevelse i den første tekst.

Her kan du se et eksempel på, hvordan man kan skrive en perspektivering til opgaven ”Er kroppen mere end bare et hylster”:

I teksten ”*Har kun min krop*” oplever jeg’et kroppen som et trygt og personligt hjem - et sted, hvor identitet og følelser bor. Jeg’et er meget bevidst om kroppen som noget levende og foranderligt, hvor blodet flyder, og celler fornyes. Kroppen bliver et symbol på identitet og stabilitet, men samtidig på forandring og udvikling. Jeg’et finder tryghed i at kunne mærke kroppen og opleve forbindelse til verden og andre gennem berøring. Her er kroppen både et hjem og et middel til at opleve verden.

I teksten ”*Kropsvisitering*” ses kroppen **derimod** som et objekt, som fremmede kan kontrollere. Hænder, der ”gramser” og ”små, hårde slag,” giver en følelse af afmagt og ydmygelse. Her oplever jeg’et kroppen som sårbar og underlagt andre, næsten som om kroppen kun har værdi som et objekt, der kan undersøges – ikke som et personligt og privat sted. I dette digt bliver kroppen reduceret til noget, som andre kan kontrollere og gennemgå uden respekt.

Når man sammenligner de to digte, kan man se en klar modsætning: ”*Har kun min krop*” beskriver kroppen som et sted for tryghed og identitet, hvor kroppen giver forbindelse til verden og til andre mennesker. ”*Kropsvisitering*”, derimod, viser kroppen som noget, der bliver kontrolleret og fremmedgjort, hvor kroppen mister sin værdi som et personligt hjem og i stedet ses som et objekt.

At perspektivere til tekstens tema

Hvis du bliver bedt om at perspektivere til opgavens tema, skal du tænke over, hvor man kan finde opgavens tema andre steder udenfor teksten. Her kan det f.eks. være en god idé at tænke på, hvad der foregår ude i ”den virkelige verden”. I opgaven ”Er kroppen mere end bare et hylster?” var temaet ”kropsoplevelser” – dvs. hvordan man oplever kroppen. Her er nogle idéer til, hvad man kunne perspektivere dette tema til:

- at unge menneskers syn på deres krop bliver påvirket af sociale medier

- at kosmetikbranchen har skabt et pres for, at vi bevarer en ”ung” krop hele livet igennem, hvilket påvirker den måde, vi ser på vores aldrende krop
- at flere og flere går på slankekur. Dette kan skabe en følelse af konstant at skulle kontrollere kroppen gennem madvalg, hvilket for nogle kan udvikle sig til et tvangspræget forhold til kost.

Her kan du se et eksempel på en perspektivering, der tager udgangspunkt i hvordan unge menneskers syn på kroppen bliver påvirket af de sociale medier. Læg mærke til, at opgaven først kort forklarer, hvordan digtet forholder sig til temaet og herefter beskriver, hvordan sociale medier har skabt **et anderledes** og mere negativt syn på kroppen:

I [Har kun min krop](#) af Pia Tafdrup beskrives kroppen som et hjem og et fast holdepunkt. Jeg’et oplever sin krop gennem sansninger som blodets strøm, hjerteslag og berøringen af en anden. Kroppen er her ikke bare noget fysisk, men stedet, hvor jeg’et finder identitet og nærvær.

I dag skaber sociale medier et stort fokus på, hvordan kroppen ser ud. Platforme som Instagram og TikTok bidrager til et pres om at have en ”perfekt” krop. Mange mennesker føler, at de skal ændre eller forbedre deres krop for at få anerkendelse og acceptere sig selv. Med filtre og redigerede billeder skabes der ofte et urealistisk billede af kroppen, som kan være svært at leve op til.

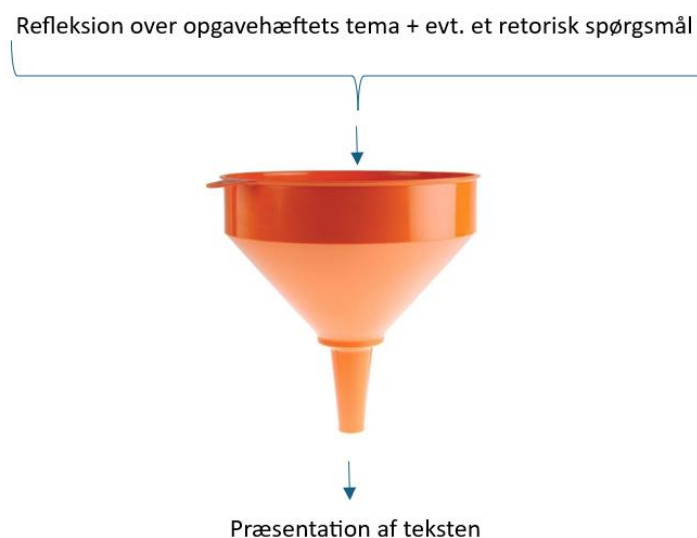
I **modsatning til dette** viser Tafdrups digt en mere enkel og ægte oplevelse af kroppen. Kroppen er her vigtig for, hvordan vi oplever livet og forbinder os med andre mennesker – ikke som noget, der skal ændres eller forbedres. Digtet opfordrer til at acceptere og værdsætte kroppen, som den er, og minde os om, at kroppens værdi ligger i, hvad vi føler og oplever med den og ikke kun i dens udseende.

Når man perspektiverer, er det en god idé at bruge udtryk som ”på samme måde”, ”i modsætning til dette”, ”derimod” osv., da disse ord signalerer, at du er opmærksom på enten ligheder eller forskelle mellem din tekst, og det du perspektiverer til.

INDLEDNING OG AFSLUTNING

Hvad er en indledning i dansk?

En dansk stil skal starte med en indledning, og den skal være god! Det er her, du skal fange din læsers opmærksomhed og det er her, du samtidig skal vise, hvordan dit emne er relevant ude i virkeligheden. En indledning til skriftlig dansk eksamen er anderledes end den indledning du f.eks. laver, når du skriver SP. Når du skriver SP-opgave, skal du blandt andet forklare, hvad du vil gøre i din opgave, det skal man IKKE gøre i en dansk stil. I dansk skal du stedet lave en såkaldt ”tragtindledning”, som starter bredt med refleksioner over opgavens tema, og slutter ”snævert” med en præsentation af den tekst du skal analysere:

En tragtindledning kan man lave på mange måder. Jeg vil her gennemgå nogle trin, der sikrer, at du starter din indledning bredt og ender ”snævert” nede i teksten.

Trin 1: Find et retorisk spørgsmål til din indledning

Din indledning skal starte med en refleksion over opgavens tema. Her er det en god idé at bruge et retorisk spørgsmål, der sikrer en ”filosofisk” tone. Samtidig kan du svare på dit retoriske spørgsmål i din afslutning og på denne måde skabe god sammenhæng i din opgave.

Det er også en god idé at starte med at finde på dette retoriske spørgsmål, da det er dette spørgsmål, der skal styre din indledning og afslutning (og faktisk hele dine opgave). Til skriftlig eksamen vil opgaveformuleringen ofte fortælle dig, hvad det er din opgave skal finde svar på.

Det vil nogle gange gemme sig i titlen, formålet med diskussionen eller i titlen på opgavens tekster. Lad os se på nogle eksempler fra tidligere års eksamenssæt:

Opgave 4: Kan overvægtige være idoler?

I denne opgave skal du skrive om, hvorvidt overvægtige mennesker kan være idoler.

Din opgave skal indeholde følgende afsnit:

- En indledning, hvor du præsenterer temaet for din læser.
- En redegørelse for hovedsynspunktet og undersynspunktet i Katrine Foldager Stokbro's tekst *Jeg ser tykke modeller i tv, ved busstoppesteder og når jeg shopper online. Er jeg den eneste, der finder det alarmerende?* (tekst 5). Giv eksempler fra teksten.
- En sammenligning, hvor du gør rede for Jadas holdning til sin krop og den måde, hun bruger den på i sin musik. Giv eksempler fra dokumentarfilmen *Jada - lillebitte kæmpestor* (tekst 6).
- En diskussion, hvor du diskuterer kropsidealer, og om overvægtige mennesker kan være idoler. Inddrag synspunkter fra de to tekster.

Materiale:

Katrine Foldager Stokbro: *Jeg ser tykke modeller i tv, ved busstoppesteder og når jeg shopper online. Er jeg den eneste, der finder det alarmerende?* (2022)

Anja Pil Overby: *Jada - lillebitte kæmpestor* (2019)

I denne opgave kan det f.eks. være en god idé at lade det retoriske spørgsmål være et af følgende:

- Kan overvægtige være idoler?
- Er det alarmerende at der findes så mange tykke modeller?

Opgave 1: Klimatale

I denne opgave skal du skrive om klimaforandringer.

I din opgave skal du lave en analyse af sproglige og retoriske virkemidler i *Tale til EU-Parlamentets miljøudvalg* (tekst 1).

Diskuter, hvordan vi får løst klimaproblemerne.

Din opgave skal blandt andet besvare følgende:

- Hvilke centrale billedsproglige virkemidler benytter Greta Thunberg i *Tale til EU-Parlamentets miljøudvalg* (tekst 1)? Giv eksempler fra teksten.
- Med hvilke formål anvender Greta Thunberg sproglige og retoriske virkemidler i talen? Giv eksempler fra teksten.
- Giv en analyse af talens kommunikationssituation med udgangspunkt i videoudraget (tekst 2), og vurder talens effekt i forhold til modtagergruppen. Giv eksempler fra videoudraget (tekst 2).
- Diskuter, hvem der har ansvaret for, at vi får klimaproblemerne løst.

I denne opgave skal du anvende materiale fra internettet.

Materiale:

Greta Thunberg: *Tale til EU-Parlamentets miljøudvalg* (2019)

I denne opgave ville det f.eks. være en god idé at lade det retoriske spørgsmål være et af følgende:

- Hvordan får vi løst klimaproblemerne?
- Hvem har ansvaret for, at vi får løst klimaproblemerne?

I andre opgaver kan du formulere spørgsmålet ud fra sætningen lige under opgavetitlen, som beskriver, hvad din opgave skal handle om:

Opgave 2: At skifte retning i livet

I denne opgave skal du skrive om, hvad der skal til, før man skifter retning i livet.

Din opgave skal indeholde følgende afsnit:

- En indledning, hvor du præsenterer temaet for din læser.
- En analyse og fortolkning af Kim Fupz Aakesons novelle *Vædderen* (tekst 3), hvor du blandt andet karakteriserer hovedpersonen Tabita, hendes relation til kæresten Martin, og hvordan deres relation udvikler sig. Giv eksempler fra teksten.
- En analyse og fortolkning, hvor du undersøger, hvilken afgørende begivenhed, der får Tabita til at skifte retning i sit liv. Giv eksempler fra teksten.
- En vurdering af, hvad der skal til, før man skifter retning i sit liv.

Materiale:

Kim Fupz Aakeson: *Vædderen*

Her vil det altså være godt at lave følgende retoriske spørgsmål:

- Hvad skal der til, før man skifter retning i livet?

Hvis opgaveformuleringen slet ikke giver dig nogle idéer til, hvilket retorisk spørgsmål, du skal bruge, må du i stedet tænke over, hvad din tekst fortæller dig om temaet. Her kommer et eksempel:

”Berørte Katrine” (tema: omsorgssvigt)

Romanen ”Berørte Katrine” handler om omsorgssvigtede Katrine på 16 år, der skal være mor, og derfor pludselig står med et stort ansvar. Romanen viser, at Katrine, på trods af, at hun er omsorgssvigtet, træffer et ansvarligt valg, da hun flytter fra sin alkoholiserede mor. Hun bryder dermed med sin sociale arv. Et godt retorisk spørgsmål kunne derfor være:

- Er det muligt at bryde med sin sociale arv og træffe gode valg i livet? (Bogen svarer: ja, det kan man godt, for det kunne Katrine)

Trin 2: Lav en refleksion over temaet

Når du har fundet et godt retorisk spørgsmål, skal du lave en overordnet refleksion over temaet, som passer til dit retoriske spørgsmål. Det er her, du skal tænke og reflektere over temaet på en måde, der gør det interessant for din læser at læse opgaven. Dette kan gøres på flere måder. Her kommer nogle eksempler på, hvordan man kan lave en overordnet refleksion til opgaven ”Kan overvægtige være idoler?”. Her var det retoriske spørgsmål ”kan overvægtige være idoler?”, så derfor vil alle eksemplerne slutte med dette spørgsmål:

Sådan kan du reflektere:	Eksempler til opgaven ”Kan overvægtige være idoler?”
Lav en almen filosofisk optakt til emnet	Unge i dag søger i højere grad end tidligere den perfekte krop, og desværre er der mange, der ikke er tilfredse, med den krop de har. Derfor er det også befriende og livsbekræftende at se, når overvægtige mennesker ikke er bange for at vise deres krop frem, - f.eks. på de sociale medier. Mange modebrands har opfattet denne nye trend og begynder i stigende grad at bruge overvægtige som modeller for deres tøj, men kan overvægtige være idoler?
Brug et konkret eksempel der illustrer emnet – evt. hentet fra dit eget liv	Jeg står igen fortvivlet i prøverummet i tøjbutikken og prøver at klemme min lidt for store mave ned i en flot kjole. Mens jeg bander over min krop, forlader jeg prøverummet. Mine øjne fanger pludselig en plakat i butikken ved siden af, hvor en overvægtig model har en anden flot kjole på. Jeg bliver glad helt ind i hjertet og går ind i butikken for at finde kjolen fra plakaten. Men kan overvægtige være idoler?
Start med et citat fra den tekst, du tager udgangspunkt i og reflekter så over det.	”Jeg ser tykke modeller i både reklamer i tv, reklamer for undertøj ved busstoppesteder, og når jeg shopper online” (s. 1). Overvægt i modebranchen er blevet helt normalt, sandsynligvis

	fordi forbrugere også er blevet større, men er det en sund tendens og kan overvægtige være idoler?
Lav en direkte henvendelse til læseren	Kære læser! Hvornår har du sidst set dig i spejlet? Kunne du lide hvad du så? Flere og flere unge i dag er utilfredse med den krop de har og her spiller medierne og modebranchen en stor rolle i deres idolisering af den perfekte krop. Heldigvis er der også nogle, der fremstiller overvægtige modeller som smukke, men kan overvægtige være idoler?

Her kommer et lignende eksempel med opgaven "Klimatale". I denne opgave var det retoriske spørgsmål "hvem er det, der bør løse klimaproblemerne, og hvordan får vi dem løst?". Derfor vil alle eksemplerne ende med dette spørgsmål:

Sådan kan du reflektere:	Eksempler til opgaven "Klimatale"
Lav en almen filosofisk optakt til emnet	Medierne er fulde af historier om, hvordan klimaet påvirker vores planet: oversvømmelser, hedebølger, tørke osv. Problemet er så stort, at mange ikke orker at engagere sig og kæmpe for klimaet. Spørgsmålet er også OM det overhovedet nytter noget at gøre noget som individ ved disse problemer, for hvem er det egentlig der bør løse klimaproblemerne, og hvordan får vi dem løst?
Lav et konkret eksempel der illustrer emnet – evt. hentet fra dit eget liv	Jeg står i Pissifik og kigger i frugtafdelingen. Mine tænder løber i vand over synet af de flotte røde jordbær fra Spanien, der lige er ankommet i butikken. Jeg ved jo godt, at jordbærerne på deres rejse til Grønland har udledt alt for meget CO2, men nytter det overhovedet noget at lille jeg gør noget for at redde planeten? For hvem er det egentlig der bør løse klimaproblemerne, og hvordan får vi dem løst?
Start med et citat fra den tekst, du tager udgangspunkt i og reflekter så over det.	"Jeg vil skræmme jer, som om jeres hus stod i brand" (Thunberg s. 1)" sådan siger Gretha Thunberg til EU's miljøudvalg. Thunberg er vred, - det er der ingen tvivl om, for politikerne har ikke formået at redde planeten og tiden løber ud. Men hvem er det egentlig der bør løse klimaproblemerne, og hvordan får vi dem løst?
Lav en direkte henvendelse til læseren	Kære læser! Hvornår har du sidst tænkt på miljøet? Husker du at affaldssortere, købe mindre plastik, spise lokale varer osv. osv.? Man kan blive helt forpustet og træt over alt det man skal huske. Men hvem er det egentlig der bør løse klimaproblemerne, og hvordan får vi dem løst?

Trin 3: Præsenter teksten

Det sidste, du skal gøre, er at forklare din læser, hvordan din tekst hænger sammen med den overordnede refleksion og det retoriske spørgsmål, du har skrevet. Det kan gøres helt kort ved f.eks. at skrive:

....Netop dette spørgsmål stiller X

eller:

....denne problemstilling skildres i X

eller:

....dette tema kommer til udtryk i X

Teksten (X) skal præsenteres ordentligt, dvs. at du skal nævne tekstens **titel**, **forfatter/skribent**, **teksttype** (f.eks. novelle, artikel, kortfilm), **årstal** og evt. **kilde** (om teksten f.eks. kommer fra en novellesamling, digtsamling, er trykt i en avis eller lignende). Her kan du se eksempler på, hvordan det kan gøres:

.....men kan overvægtige være idoler? Netop dette spørgsmål stiller **Katrine Foldager Stokbro** i sin **artikel** *"Jeg ser tykke modeller i tv, ved busstoppesteder og når jeg shopper online. Er jeg den eneste, der finder det alarmerende?"* Artiklen er fra **avisen Politiken** og er udgivet i **2022**.

En samlet indledning kan således se sådan her ud:

Unge i dag søger i højere grad end tidligere den perfekte krop, og desværre er der mange, der ikke er tilfredse, med den krop, de har. Derfor er det også befriende og livsbekræftende at se, når overvægtige mennesker ikke er bange for at vise deres krop frem f.eks. på de sociale medier. Mange modebrands har opfattet denne nye trend og begynder i stigende grad at bruge overvægtige som modeller for deres tøj, men kan overvægtige være idoler? Netop dette spørgsmål stiller Katrine Foldager Stokbro i sin artikel *"Jeg ser tykke modeller i tv, ved busstoppesteder og når jeg shopper online. Er jeg den eneste, der finder det alarmerende?"* Artiklen er fra avisens *Politiken* og er udgivet i 2022.

En god indledning kan altså sættes sammen på følgende måde:

- a. En overordnet refleksion over emnet, der slutter af med et retorisk spørgsmål, som teksten kan svare på.
- b. En præsentation af teksten, hvor du forklarer, hvad teksten har med temaet at gøre. Her skal du huske at nævne titel, forfatter/skribent, teksttype (f.eks. novelle, artikel, kortfilm), årstal og evt. kilde

AFSLUTNING

Din opgave skal altid have en afslutning. Afslutningen er ikke en konklusion, og du skal heller ikke fortælle, hvad du har lært ved at skrive opgaven. I afslutningen skal du derimod igen reflektere over temaet og svare på det retoriske spørgsmål, du stillede i indledningen. Indledningen til opgaven om tykke modeller, stillede spørgsmålet ”kan overvægtige være idoler?” Det er derfor dette spørgsmål, afslutningen skal svare på. Det kan f.eks. gøres sådan her:

”At idolisere overvægt kan, set ud fra et sundhedsperspektiv, virke forkert, men omvendt kan det have psykiske fordele for en stor gruppe mennesker, der ikke behøver at føle sig grimme og forkerte. Måske er det i virkeligheden på tide at fokusere på sundhed i højere grad end vægt. At være overvægtig behøver ikke nødvendigvis at betyde, at man er usund, så længe der ikke er alt for mange ekstra kilo. Omvendt er man heller ikke nødvendigvis sund, bare fordi man er tynd. I modebranchen er der desværre utallige eksempler på modeller med spiseforstyrrelser, hvilket er direkte sundhedsfarligt. Derfor er svaret på, om overvægtige kan være modeller eller ikke sort eller hvidt, da det fuldstændigt afhænger af, hvor sunde folk er”.